

Memo van de gedeputeerde

Rik Grashoff

Gedeputeerde Natuur, Water en Milieu

Onderwerp

Wijziging uitvoering Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader
Noord-Brabant

Datum

20 april 2020

Documentnummer

C2257079/4690862

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Van

Rik Grashoff

Telefoon

(073) 681 26 54

Email

hgrashoff@brabant.nl

Bijlage(n)

1

Geachte Statenleden,

Op verzoek van Partij voor de Dieren geef ik met deze memo een toelichting op de [Statenmededeling](#) Wijziging uitvoering Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader Noord-Brabant. Deze subsidieregeling wordt binnenkort vervangen door de Stimuleringsregeling Landschap. Informatie over de nieuwe regeling en de transitie zijn daarom meegenomen in deze memo. De verbetering van het landschap blijft het doel.

De huidige Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader (Stika-regeling) is een subsidieregeling voor de verbetering van het landschap. Provincie, gemeenten en waterschappen werken hierin samen voor aanleg en beheer van groenblauwe diensten, met name landschapselementen. Per gebied wordt gewerkt met een gebiedscontract waarin gemeenten en waterschappen aangeven aan welke elementen en werkzaamheden zij een bijdrage geven en waarvoor subsidie kan worden aangevraagd door particulieren of agrariërs. De provincie verdubbelt het budget van de gemeenten en waterschappen, zo dragen gemeenten en waterschappen en de provincie ieder voor 50% bij in de subsidiekosten. De provincie voert de subsidieregeling uit. De regeling heeft veel draagvlak bij betrokken partijen.

Catalogus

De Stika regeling gebruikt de Catalogus Groen Blauwe Diensten. Deze bevat een verzameling van werkzaamheden met voorwaarden waaruit naar behoefte subsidieregelingen kunnen worden samengesteld. BIJ12 beheert en onderhoudt de Catalogus. De Catalogus is door de Europese Commissie (EC) goedgekeurd. Regelingen die vallen onder de Catalogus behoeven geen toets op staatssteun door de EC. Wel moeten regelingen ter toetsing aangeboden worden aan de Adviescommissie Groen Blauwe Diensten. Zo ook de nieuwe Brabantse regeling.

Waarom wijzigen?

De Stika-regeling is de laatste provinciale regeling die nog is gebaseerd op artikel 11.3 van Wet Inrichting Landelijk Gebied (WILG). In 2013 is de WILG gewijzigd en is het artikel 11.3 vervallen. Daarmee is de basis voor de Stika regeling vervallen. De nieuwe regeling voor de groen blauwe diensten valt daarom nu - net als alle andere provinciale regelingen - onder de Algemene subsidie verordening (Asv).

Datum

20 april 2020

Documentnummer

Eén regeling

Er is er gekozen voor één regeling waarbij wordt samengewerkt met gemeenten en waterschappen. De subsidieverstrekking van de regeling werkt met subsidieplafonds op gemeentelijk of waterschap niveau.

Hiermee voorkomen we dat er 66 losse regelingen komen. Dat is niet gewenst uit het oogpunt van conformiteit en kostenefficiëntie.

De nieuwe regeling is ook inhoudelijk verbeterd:

- Ze sluit beter aan op andere regelingen.
- De gebiedscontracten zijn vervangen door minder complexe samenwerkingsovereenkomsten met gemeenten en waterschappen.
- Ze is uniform voor heel Brabant omdat specifieke eisen zijn vervangen door thematische subsidiepakketten.

Uitvoering en zelf uitvoeren

Bij het oprichten van de provinciale afdeling subsidie (in 2007) is de uitvoering van de Stika-regeling - na advies van de Zuidelijke Rekenkamer - bij RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) belegd. Dit had indertijd te maken met voortzetting van de bestaande gebiedscontracten en doorlopende subsidies voor onderhoud.

De provincie heeft inmiddels een goed draaiend Subsidiebureau. Met de toevoeging van geografische informatie aan de aanvragen en de toetsingsprocedures is het mogelijk de regeling zelf uit te voeren. De uitvoering verandert niet wezenlijk ten opzichte van de uitvoering door het RVO. Door de regeling zelf uit te voeren wordt wel besparing gerealiseerd.

De nieuwe subsidieregeling valt onder de Algemene Subsidie Verordening (Asv). Door de nieuwe regeling wijzigen zowel de organisatorische samenwerkingen als de aanvraagprocedures.

Transitie naar nieuwe uitvoering

De huidige opdracht aan RVO loopt tot eind 2021. Provincie en RVO vinden het verstandig om de opdracht langzaam af te bouwen. Zo blijft RVO aanspreekpunt voor de oude regeling en al afgegeven (beheer-)beschikkingen. Er is dan een geleidelijke overgang in de uitvoering van de oude Stika-regeling naar de nieuwe Stimuleringsregeling Landschap.

Om uiteindelijk de subsidieregeling efficiënt te kunnen uitvoeren maakt de provincie nu transitiekosten. Zo werken we aan:

- Een geografische vastlegging van de beschikkingen en op termijn ook toetsing van de regeling.
- Een efficiëntere financiële administratie met gemeenten en waterschappen.

De provincie bespaart € 2,4 mln op het programmabudget (2020 - 2026) door de regeling zelf uit te voeren. Het organisatiekostenbudget (OKB) groeit in dezelfde periode met totaal ca € 1,7 mln.

Datum

20 april 2020

Documentnummer

Vanaf 2027 is er een structurele toename van het OKB met € 247.000,- per jaar en daling van het programma budget met € 567.000 per jaar ten opzichte van de huidige situatie. Verdere automatisering zorgt naar verwachting voor nog meer besparingen.

Voor de wijziging van uitvoering is rekening gehouden met de volgende verschuiving:

In deze tabel is gerekend met het gemiddeld fte tarief van de provincie €112.000 en 1350 effectieve uren. Dit komt uit op een uurtarief van €83,-. Bij de offerte van het RVO voor de werkzaamheden is uitgegaan van een uurtarieven van € 84,- €101,30 en € 130,-

Effectiviteit van de regeling

Wat opvalt en gewaardeerd wordt bij de Stika-regeling is:

- De regeling is laagdrempelig voor agrariërs en particulieren omdat ze zeggenschap houden over hun eigen grond.
- De regeling is laagdrempelig omdat partijen advies krijgen over aanleg of beheer van (agrarische) natuur.
- De regeling draagt bij aan het verbeteren van de relatie tussen landbouw, maatschappij en natuur.
- De regeling heeft een grote waarde voor kleinschalige initiatieven en projecten die - juist ook buiten het NNB - bijdragen aan het leefklimaat van zowel fauna als mensen.

De regeling vergoedt aanleg en beheer. De gemeenten en waterschappen vullen voor hun gebied in welke thema's en elementen zij subsidiëren.

Vergoeding voor inkomstenderving bij randenpakketten op agrarische percelen en ook voor grondwaardedaling als gronden permanent worden omgezet naar natuur zijn mogelijk. De gemeente of het waterschap bepaalt voor haar gebied of ze deze pakketten openstellen, hierdoor kan deze vergoeding soms niet beschikbaar zijn.

Als grondwaardedaling wordt vergoed dan vestigt de notaris een kwalitatieve verplichting voor een duurzame instandhouding. Het is niet verplicht om grondwaardedaling aan te vragen.

Vergelijking met andere regelingen

In eerdere technische vragen is gevraagd aan te geven hoe de kosten van de regeling zich verhouden tot de gerealiseerde hectares. Hierbij is het goed te realiseren dat de regeling zowel aanleg, grondwaardedaling als beheer vergoedt. Hiermee wijkt de regeling af van de regelingen welke zich richten op natuur binnen het NNB. De Subsidie Natuur en Landschap vergoedt alleen beheerkosten en het

Groen Ontwikkelfonds Brabant alleen aanleg en grondverwerving of functieverandering.

Aanleg en beheer van landschapselementen kost meer dan (grotere aaneengesloten) vlakken natuur. Tegelijkertijd hebben ze een belangrijke ecologische waarde. Poelen zijn belangrijk voor amfibieën en reptielen. Knotbomen, houtwallen en struweel zorgt voor broedgelegenheid voor uilen en andere vogels. De elementen hebben ook een grote invloed op de beleving en kwaliteit van de omgeving voor de mens. Met de wandelpaden worden deze ook nog eens toegankelijker.

Datum

20 april 2020

Documentnummer

Vergelijking tussen Stika-regeling en andere subsidieregelingen.

Beheerkosten:

- De gemiddelde vergoeding van SNL-beschikkingen: €2.569 per hectare voor Landschapsbeheer en €121 per hectare voor natuurbeheer.
- De gemiddeld vergoeding van de Stika-regeling: €1491,- per hectare.

Omvang:

- Momenteel wordt 626 hectare aan landschapselementen beheerd in Brabant met SNL-subsidie.
- Met Stika wordt er 410 hectare beheerd, waarvan 310 hectare aan landschapselementen. De overige hectaren zijn natuurvriendelijke oevers, randen en wandelpaden.

Grondwaardedaling/ functieverandering:

- Bij de realisatie van het NNB gaat het GOB uit van normkosten. Voor functieverandering van agrarische grond naar natuur gaat men uit van gemiddeld € 70.000. Hiervan wordt 50% (€ 35.000) of 85% (€ 59.500,-) vergoed, afhankelijk van de ligging in het provinciale of rijksdeel van het NNB.
- Bij Stika is de afgelopen 6 jaar 28 hectare aan functieverandering van agrarische grond naar natuur aangevraagd. Hierbij wordt uitgegaan van een vergoeding van de volledige waardedaling op basis van regioprijzen. Gemiddeld is er € 53.844, - euro per hectare uitgekeerd.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Rik Grashoff

**Van Stimuleringskader Groenblauwe Diensten naar
Stimuleringsregeling Landschap**

Provincie Noord-Brabant

Stimuleringskader Groen Blauwe Diensten (Stika)

- Is een samenwerkingsverband met gemeenten en waterschappen.
- Valt onder catalogus Groen Blauwe Diensten.
- Wordt uitgevoerd door de RVO.
- Het Coördinatiepunt Landschapsbeheer van Brabants Landschap ondersteunt met advies en coördinatie.

Wijziging regeling en uitvoering

- Omdat de juridische legitimiteit ontbreekt door wegvallen WILG.
- Omdat er een groot draagvlak is voor de regeling en de wens om deze te behouden.
- Adviezen en wensen voor verbetering regeling zijn meegenomen naar nieuwe regeling.
- Specifieke voorwaarden van gemeenten en waterschappen zijn vervangen door 7 provincie-brede thema's. Zo zijn keuzes uniformer en transparanter.
- Wens om waar mogelijk regelingen door provincie uit te voeren is in proces meegenomen.
- De provincie kan na deze aanpassingen de regeling uitvoeren.

Structuur huidige Stika-regeling

- Brabant is verdeeld in 7 gebieden.
- Coördinatiepunt ondersteunt gemeenten en waterschappen in de gebieden met advies over hoe zij groen blauwe diensten het beste kunnen stimuleren in hun gemeenten / gebied.
- Stika-regeling vergoedt aanleg, beheer en waardedaling bij permanente functiewijziging.
- Elke gemeente en waterschap heeft zijn eigen specifieke voorwaarden en eigen subsidieplafond.
- Per gebied is een gebiedscontract afgesloten. De provincie verdubbelt het bedrag dat waterschappen en gemeenten inleggen.
- 10% van de inleg is bestemd voor ondersteuning en advies aan aanvragers en voor communicatie.
- Regeling staat bekend om haar laagdrempeligheid.

Structuur nieuwe Stimuleringsregeling Landschap

- Samenwerking met gemeenten/waterschappen op inhoud per gebied.
- Samenwerkingsovereenkomsten met financiële afspraken per deelnemende gemeente/waterschap.
- Iedere gemeente/waterschap heeft zijn eigen subsidieplafond.
- Gemeenten/waterschappen kunnen 7 thema's openstellen in (een deel van) hun gebied.
- Stimuleringsregeling Landschap blijft laagdrempelig met ondersteuning. En het is gemakkelijker zelf een aanvraag in te dienen ook zonder deze ondersteuning.
- Stimuleringsregeling Landschap ontsluit de subsidiemogelijkheden geografisch, dat is transparanter.
- Waar mogelijk sluit de regeling in naamgeving en dimensionering aan op andere regelingen voor het landelijk gebied.

Veranderingen in de uitvoering

- In 2007 is het Subsidiebureau van de provincie opgericht. Toen is de uitvoering van Stika-regeling bij RVO gebleven omdat de regeling complex is (gebiedscontracten, samenwerking) en een geografische component heeft.
- De Stimuleringsregeling Landschap is minder complex en wel goed door de provincie uit te voeren.
- De interne afstemming en samenwerking verbetert.
- De kosten voor uitvoering worden lager want:
 - De uitvoering is efficiënter door minder complexe opzet van de samenwerkingsovereenkomsten en de regeling.
 - Uurtarieven van RVO zijn hoger dan die van de provincie.
 - Een verdere technische toetsing is in ontwikkeling.

Vraag 1) Waarom is de provincie duurder?

De uitvoering door de provincie is niet duurder.

Alleen in de eerste jaren zijn de kosten hoger i.v.m. de ontwikkeling van (geografische) systemen en de afbouw van de uitvoering door RVO.

Daarna is de uitvoering goedkoper, zowel nominaal als in uurtarief.

Vraag 2) Is het niet heel veel geld voor heel weinig natuur?

Dit lijkt het geval, maar dit is niet zo.

Landschapselementen zijn duurder per hectare dan “vlak groen”.

In vergelijking met andere regelingen is de Stika-regeling voor beheer goedkoper.

Omdat Stika buiten het NNB aangevraagd kan worden, zijn de grondkosten hoger. Naast beheer zit er in de regeling ook een bijdrage voor inkomstenderving. Daarnaast is er, als de functie wordt gewijzigd en dit met een kwalitatieve verplichting wordt vastgelegd, een bijdrage in de grondwaardedaling. Indien gronden beschikken over de functie natuur zijn deze kosten er niet.

Planning

- Gemeenten en waterschappen zijn geïnformeerd over de aanstaande wijziging. Velen gaan deelnemen aan de nieuwe Stimuleringsregeling Landschap.
- [De viewer](#) laat zien welke gemeenten met welke thema's al meedoen. Let op: nog niet alle gemeenten/waterschappen hebben hun kaarten al aangeleverd. Ook zijn het NNB en stedelijk gebied nog niet uitgesneden uit de kaarten.
- Op 2 juni besluiten GS over de nieuwe Stimuleringsregeling Landschap. Deze valt dan onder de ASV.

